

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμ. 8/2017
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Ε' Τμήματος

Συνεδρίαση της 17^{ης} Ιανουαρίου 2017

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Πανταζή, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Σταύρος Σπυρόπουλος και Βασίλειος Καραγεώργος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Γεώργιος Γρυλωνάκης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος : Το υπ αριθμ. πρωτ. ΔΙΠΔΑΑ / Φ.211./4/ΕΜΠ641 /13 Οκτωβρίου 2016 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (Γενική Διεύθυνση Οικονομικών & Διοικητικών Υπηρεσιών - Διεύθυνση Προϋπολογισμού & Δημοσιονομικών Αναφορών – Τμήμα Εκκαθάρισης Αποδοχών).

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται αν η διοίκηση νομίμως ζητά την επιστροφή αποδοχών αργίας που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως σε δημόσιο υπάλληλο κατά το χρονικό διάστημα από 18-12-2013 μέχρι 31-3-2014, ενόσω του είχε επιβληθεί με την υπ' αριθμ. 7/4-10-2013 απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου η ποινή της οριστικής παύσης για το πειθαρχικό παράπτωμα της αδικαιολόγητης αποχής από την άσκηση των καθηκόντων του και ως εκ τούτου, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 105 του Υπαλληλικού Κώδικα (Υ.Κ.-ν. 3528/2007), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν.4057/2012, από την ημερομηνία έκδοσης της εν λόγω πειθαρχικής απόφασης ο ανωτέρω υπάλληλος, ενόψει της επιβολής εις βάρος του της ως άνω ποινής για το προαναφερόμενο παράπτωμα,

δεν δικαιούνταν αποδοχές αργίας. Και τούτο υπό τα δεδομένα ότι με την υπ' αριθμ. 148/2016 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατόπιν σχετικής προσφυγής του ενδιαφερόμενου, η ως άνω πειθαρχική ποινή μετατράπηκε σε εξάμηνη προσωρινή παύση με πλήρη στέρηση των αποδοχών του υπαλλήλου, επιπλέον δε ότι εν τω μεταξύ ίσχυσαν οι διατάξεις του ν. 4325/2015, με την παράγραφο 6 του άρθρου 3 του οποίου αντικαταστάθηκε το άρθρο 105 του Υ.Κ. και ορίσθηκε στην παράγραφο 3 αυτού ότι ο υπάλληλος που τιμωρείται πειθαρχικά για το παράπτωμα της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του δεν δικαιούται αποδοχές αργίας μόνο στη περίπτωση που τιμωρηθεί με την ποινή της οριστικής παύσης, ενώ η προϊσχύουσα ως άνω παράγραφος, όπως ίσχυε πριν την εφαρμογή του ν.4325/2015, για την ολοσχερή αποστέρηση των αποδοχών αργίας απαιτούσε επιβολή οποιασδήποτε πειθαρχικής ποινής για το εν λόγω παράπτωμα.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Ε' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ιστορικό

Από το έγγραφο της υπηρεσίας που υποβάλλει το ερώτημα και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1. Με την υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΚ/928/8-1-2013 διαπιστωτική πράξη του τότε Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, υπάλληλος του εν λόγω Υπουργείου τέθηκε σε αυτοδίκαιη αργία, με πρόβλεψη καταβολής αποδοχών αργίας το 75% των νόμιμων αποδοχών του, λόγω της παραπομπής του στο Πειθαρχικό Συμβούλιο του Υ.Δ.Μ.Η.Δ. για το παράπτωμα του άρθρου 107, παρ.1, εδ. δ του Υ.Κ, όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή του από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012, δηλαδή της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του.
2. Σύμφωνα με την εσωτερική παράγραφο 9 της υποπαραγράφου Ζ3 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, στον προαναφερόμενο υπάλληλο καταβάλλονταν, από 28/12/2012, ημερομηνία κοινοποίησης του παραπεμπτηρίου εγγράφου ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου, ποσοστό 75% επί των προβλεπόμενων αποδοχών του (αποδοχές αργίας).

3. Η καταβολή των αποδοχών αργίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 105, παρ.3 του Υ.Κ , όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012, διεκόπη στις 18 Δεκεμβρίου 2013 με την με αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΚ/Φ.30/ΕΜΠ394/14-3-2014 διαπιστωτική πράξη του τότε Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ημερομηνία επίδοσης σ' αυτόν του υπ' αριθμ. 7/4.10.2013 Πρακτικού του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Υ.Δ.Μ.Η.Δ., με το οποίο επιβλήθηκε σε βάρος του ως άνω υπαλλήλου η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, οπότε, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 105, παρ.3 του Υ.Κ., όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012, από την ως άνω ημερομηνία δεν δικαιούνταν αποδοχές αργίας.

4. Με τις διατάξεις του άρθρου 103 του Υ.Κ., όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του Κεφαλαίου Β' του ν.4325/2015,ορίζεται ότι τίθεται σε αυτοδίκαιη αργία ο υπάλληλος, στον οποίο επιβλήθηκε η ποινή της οριστικής παύσης, και ότι η αργία αρχίζει από την κοινοποίηση της πειθαρχικής απόφασης και λήγει την τελευταία ημέρα της προθεσμίας άσκησης προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ή την ημέρα που δημοσιεύτηκε η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφόσον έχει ασκηθεί προσφυγή.

5. Στην περίπτωση του ανωτέρω υπαλλήλου, και μετά την άσκηση προσφυγής του στο Συμβούλιο της Επικρατείας, διαπιστώθηκε η λήξη της αυτοδίκαιης αργίας από 14/1/2016, ημερομηνία κατά την οποία δημοσιεύτηκε η αριθμ. 148/2016 απόφαση του Σ.τ.Ε, η οποία μεταρρύθμισε την ως άνω απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου του ΥΔΜΗΔ και επέβαλε στον προσφεύγοντα την πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσης έξι (6) μηνών με πλήρη στέρηση των αποδοχών του.

6. Δοθέντος ότι στον υπόψη υπάλληλο είχαν καταβληθεί αποδοχές για το χρονικό διάστημα από 18/12/2013, ημερομηνία κοινοποίησης του Πρακτικού του Πειθαρχικού Συμβουλίου στον ίδιο, έως και 31/3/2014, το Τμήμα Εκκαθάρισης Αποδοχών απέστειλε το με αριθμ. πρωτ. ΔΙΠΔΑ/Φ.42/21/ΕΜΠ.917/13-5-2014 έγγραφο, με το οποίο ζητείται η επιστροφή ως αχρεωστήτως καταβληθέντων των ποσών που καταβλήθηκαν στον ανωτέρω για το εν λόγω χρονικό διάστημα. Κατά την ερωτώσα υπηρεσία, για να χορηγηθούν αποδοχές αργίας στον εν λόγω υπάλληλο, ενώ τελεί σε καθεστώς αυτοδίκαιης αργίας χωρίς αποδοχές, θα πρέπει να προσκομίσει απόφαση δικαστηρίου, η οποία να διατάσσει την αύξηση των αποδοχών του μέχρι το 75% των νομίμων αποδοχών των υπαλλήλων, σύμφωνα με την περίπτωση 8 της

υποπαραγράφου Z3 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, καθώς, όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 105 παρ.3 του Υ.Κ., όπως ίσχυε κατά το ως άνω επίμαχο χρονικό διάστημα, ο υπάλληλος που τελούσε σε κατάσταση αργίας λόγω επιβολής σε βάρος του οποιασδήποτε πειθαρχικής ποινής για το παράπτωμα της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των υπηρεσιακών του καθηκόντων δεν δικαιούνταν αποδοχές αργίας από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής απόφασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Ενόψει των ως άνω δεδομένων, υποβλήθηκε το προαναφερόμενο ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο.

7. Στα άρθρα του Υ.Κ (ν. 3528/2007- 26Α')103 παρ.1 (περ. δ'),2(περ. β') και3, όπως αυτό ίσχυε μετά την αντικατάστασή του με την εσωτερική παράγραφο 1 της υποπαραγράφου Z.3 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (222Α') και πριν την τροποποίησή του με το άρθρο 25 του ν. 4203/2013 (235Α'), 105 παρ. 1-3, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με την παράγραφο 6 του άρθρου 3 του ν. 4325/2015 (47Α'), καθώς και στο άρθρο 107 παρ.1 περ. δ' ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 103

«1. Τίθεται αυτοδίκαια σε αργία:

α.....β.....γ.....

δ) ο υπάλληλος στον οποίο επιβλήθηκε η πειθαρχική ποινή της οριστικής ή της προσωρινής παύσης, και ε).....»

2. Ο υπάλληλος επανέρχεται αυτοδίκαια στα καθήκοντα του, εάν εκλείψει ο λόγος για τον οποίο έχει τεθεί σε αργία. Ειδικότερα:

α.....

β. Η αργία της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 αρχίζει από την κοινοποίηση στον υπάλληλο της πειθαρχικής απόφασης και λήγει με την έναρξη της εκτέλεσης της πειθαρχικής ποινής της οριστικής ή προσωρινής παύσης που του επιβλήθηκε ή με την έκδοση απόφασης σε δεύτερο βαθμό ή δικαστικής απόφασης που είτε απαλλάσσει τον υπάλληλο από την πειθαρχική ευθύνη είτε του επιβάλλει ποινή διαφορετική από την οριστική ή προσωρινή παύση.

3. Η διαπιστωτική πράξη θέσης σε αργία εκδίδεται αμελλητί από το αρμόδιο για το διορισμό του υπαλλήλου όργανο. Η πράξη επανόδου του υπαλλήλου στην υπηρεσία εκδίδεται από το ίδιο όργανο:

α) μετά από τελεσίδικη αθωωτική απόφαση ποινικού δικαστηρίου,

β) μετά από βεβαίωση της αρμόδιας μονάδας προσωπικού ότι εκτελέστηκε η πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσης που έχει επιβληθεί ή μετά από απόφαση του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ή του αρμόδιου δικαστηρίου που απαλλάσσει τον υπάλληλο ή του επιβάλλει ποινή διαφορετική από την οριστική ή προσωρινή παύση, ή μετά από σχετική βεβαίωση του προέδρου του οικείου δικαστικού σχηματισμού, και

γ) μετά από απόφαση του πρωτοβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου με την οποία ο υπάλληλος απαλλάσσεται από την πειθαρχική ευθύνη ή του επιβάλλεται πειθαρχική ποινή διαφορετική από την οριστική ή προσωρινή παύση για πειθαρχικό παράπτωμα της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1, ή μετά από σχετική βεβαίωση του προέδρου του πρωτοβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου.

Ο υπάλληλος επανέρχεται στην υπηρεσία του από την κοινοποίηση σε αυτόν της αντίστοιχης διαπιστωτικής πράξης.....»

Άρθρο 105

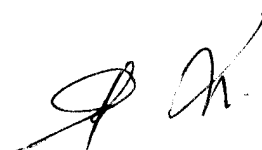
«Συνέπειες αργίας

1. Ο υπάλληλος ο οποίος τελεί σε κατάσταση αργίας απέχει από την άσκηση των κύριων και παρεπόμενων καθηκόντων του.

2. Στον υπάλληλο που τελεί σε κατάσταση αργίας καταβάλλεται το ήμισυ των αποδοχών του. Το υπόλοιπο ή μέρος αυτού μπορεί να αποδοθεί σε αυτόν, μετά από ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου, εφόσον απαλλαγεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή τιμωρηθεί με πειθαρχική ποινή κατώτερη από την οριστική παύση. Εάν ο υπάλληλος απαλλαγεί από κάθε πειθαρχική ευθύνη ή αποδειχθεί αβάσιμη η υπόνοια για έκνομη διαχείριση, επιστρέφεται το μέρος των αποδοχών του που παρακρατήθηκε.

3. Ο υπάλληλος, στον οποίο επιβλήθηκε πειθαρχική ποινή οριστικής παύσης για το παράπτωμα της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του, δεν δικαιούται αποδοχές αργίας.

4.....»

Το ίδιο ως άνω άρθρο 105 του Υ.Κ, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο πρώτο του ν. 4057/2012 (54Α'), όριζε ότι:

Άρθρο 105

« Συνέπειες αργίας - αναστολής άσκησης καθηκόντων

1. Ο υπάλληλος ο οποίος τελεί σε κατάσταση αργίας απέχει από την άσκηση των κύριων και παρεπόμενων καθηκόντων του.
2. Στον υπάλληλο που τελεί σε κατάσταση αργίας ή σε αναστολή άσκησης καθηκόντων καταβάλλεται το ένα τρίτο (1/3) των αποδοχών του με εξαίρεση την περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 103, κατά την οποία καταβάλλεται το ένα τέταρτο (1/4) των αποδοχών του. Το υπόλοιπο των αποδοχών του ή μέρος αυτού μπορεί να αποδοθεί στον υπάλληλο, μετά από αιτιολογημένη απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου, εφόσον δεν τεθεί σε αργία σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 103 ή απαλλαγεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.
3. Ο υπάλληλος, στον οποίο επιβλήθηκε οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή για το παράπτωμα της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του, δεν δικαιούται αποδοχές αργίας.
- 4.....»

Άρθρο 107

« Πειθαρχικά παραπτώματα

1. Πειθαρχικά παραπτώματα αποτελούν ιδίως:
 - α)...β)...γ)...δ) η αδικαιολόγητη αποχή από την εκτέλεση των καθηκόντων,
 - ε).....»
8. Στις διατάξεις των εσωτερικών παραγράφων 7, 8 και 9 της υποπαραγράφου Ζ.3, υπό τον τίτλο «ΑΡΓΙΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ», της παραγράφου Ζ του ν. 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016»(222Α'), όπως αρχικώς ίσχυε, ορίζονταν τα εξής:
 - 7.Οι διατάξεις των περιπτώσεων 1 έως 6 της παρούσας υποπαραγράφου εφαρμόζονται και στις υποθέσεις που είναι εκκρεμείς κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

8. Το αρμόδιο για την εκδίκαση αίτησης αναστολής εκτελέσεως δικαστήριο, η οποία στρέφεται κατά πράξης με την οποία διαπιστώνεται η θέση υπαλλήλου σε κατάσταση αυτοδίκαιης αργίας ή με την οποία ο υπάλληλος τίθεται σε δυνητική αργία, μπορεί, εφόσον πιθανολογείται σοβαρά κίνδυνος βιοπορισμού του υπαλλήλου ή της οικογένειάς του, να διατάσσει, ως προσωρινό μέτρο, την αύξηση των αποδοχών της αργίας μέχρι το 75% των νόμιμων αποδοχών του υπαλλήλου.

9. Στις περιπτώσεις αυτοδίκαιης αργίας της παραγράφου 1 περίπτωση ε' του άρθρου 103 του Υπαλληλικού Κώδικα και της παραγράφου 1 περίπτωση ε' του άρθρου 107 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, όπως αντικαθίστανται με τις περιπτώσεις 1 και 3 της παρούσας υποπαραγράφου, οι αποδοχές της αργίας ορίζονται στο 75% των νομίμων αποδοχών των υπαλλήλων.

10.....»

9. Στις διατάξεις του άρθρου 96 του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις.» (143Α'), όπως ισχύει, ορίζονται τα εξής :

Άρθρο 96

« Καταλογισμοί για μη νόμιμες δαπάνες που πληρώθηκαν με τίτλους πληρωμής - αρμόδια όργανα

1. Μη νόμιμες δαπάνες που πληρώθηκαν με οποιονδήποτε τίτλο πληρωμής καταλογίζονται:

α. στον υπάλληλο που από δόλο ή βαρεία αμέλεια προέβη σε παράνομες πράξεις ή παραλείψεις ή συνέπραξε στην έκδοση αυτών ή στη μη τήρηση των νόμιμων διαδικασιών πραγματοποίησεως της δαπάνης και

β. στον λαβόντα, εφόσον έχει συντελέσει υπαίτια στη μη νόμιμη πληρωμή και σε κάθε περίπτωση αχρεώστητης πληρωμής, ανεξάρτητα από υπαιτιότητα αυτού.

2. Αρμόδιο όργανο για τον καταλογισμό μη νόμιμων δαπανών, που πληρώθηκαν με τίτλους πληρωμής που δεν εκδίδονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου ή τις ΓΔΟΥ, είναι ο διατάκτης και τα κατά νόμο αρμόδια όργανα που έχουν διαπιστώσει την παράνομη πληρωμή και σε κάθε περίπτωση το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Οι ανωτέρω καταλογιστικές αποφάσεις προσβάλλονται με έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Ο ανωτέρω διατάκτης είναι αρμόδιος και για τον καταλογισμό των αχρεωστήτως λαβόντων με τίτλους πληρωμής της ΥΔΕ, εφόσον διαπιστωθεί εκ των υστέρων, βάσει

νέων στοιχείων, ότι η πληρωμή έγινε με μη νόμιμα δικαιολογητικά ή λανθασμένο υπολογισμό.»

10. Τέλος στο άρθρο 904 του Α.Κ. ορίζεται ότι:

Άρθρο 904

« Έννοια

Όποιος έγινε πλουσιότερος χωρίς νόμιμη αιτία από την περιουσία ή με ζημία άλλου έχει υποχρέωση να αποδώσει την ωφέλεια. Η υποχρέωση αυτή γεννιέται ιδίως σε περίπτωση παροχής αχρεώστητης ή παροχής για αιτία που δεν επακολούθησε ή έληξε ή αιτία παράνομη ή ανήθικη.

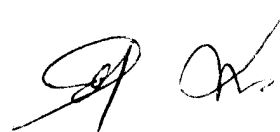
Με παροχή εξομοιώνεται και η συμβατική αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει χρέος.»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων.

11. Όπως γίνεται παγίως νομολογιακά δεκτό, η αυτοδίκαιη θέση του υπαλλήλου σε κατάσταση αργίας δεν αποτελεί πειθαρχική ποινή αλλά προσωρινό διοικητικό μέτρο, το οποίο συνεπάγεται την διακοπή της ενεργού άσκησης των υπηρεσιακών καθηκόντων του υπαλλήλου για λόγους δημοσίου συμφέροντος, ενόσω εκκρεμεί εις βάρος του πειθαρχική ή ποινική υπόθεση [βλ. Σ.τ.Ε 1900/2014 (Ολ) σκ 14 με παραπομπές στη νομολογία του Σ.τ.Ε, ΝΣΚ 239/2009]. Η επιβολή του εν λόγω διοικητικού μέτρου επέρχεται αυτοδικαίως από τον νόμο, με μόνη την συνδρομή των οριζόμενων στο άρθρο 103 του Υ.Κ αντικειμενικών προϋποθέσεων χωρίς την παρεμβολή ουσιαστικής κρίσης διοικητικού οργάνου, η δε διαπιστωτική πράξη που εκδίδεται σχετικώς αν και έχει χαρακτήρα εκτελεστής διοικητικής πράξης δεν διαφοροποιεί το έννομο αποτέλεσμα της αυτοδίκαιης επέλευσης της αργίας (βλ. Α. Τάχου- Ι. Συμεωνίδη, Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα, 2η έκδοση, τόμος Α' σελ. 936). Η παραπομπή δημοσίου υπαλλήλου στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο υπό την ισχύ των διατάξεων του άρθρου 103 του Υ.Κ., όπως ίσχυε μετά την αντικατάστασή του με τις διατάξεις της υποπαραγράφου Ζ3 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, για το πειθαρχικό παράπτωμα της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του επέφερε αυτοδικαίως την θέση του παραπεμπόμενου υπαλλήλου σε κατάσταση αργίας από την κοινοποίηση του παραπεμπτηρίου εγγράφου, η οποία έληγε με την έναρξη της εκτέλεσης της πειθαρχικής ποινής της οριστικής ή

προσωρινής παύσης που του επιβλήθηκε ή με την έκδοση απόφασης είτε σε δεύτερο βαθμό είτε δικαστικής απόφασης, με τις οποίες απαλλάσσεται ο υπάλληλος από την πειθαρχική κατηγορία ή του επιβάλλεται ποινή διαφορετική από την οριστική ή προσωρινή παύση. Περαιτέρω, η επιβολή της πειθαρχικής ποινής της προσωρινής ή οριστικής παύσης, υπό την ισχύ των ως άνω διατάξεων, επέφερε ομοίως την αυτοδίκαιη αργία του υπαλλήλου, η οποία έληγε κατά τον αμέσως ανωτέρω αναφερόμενο τρόπο. Κατά την πρόβλεψη του ως άνω άρθρου του Υ.Κ., οι αποδοχές αργίας του υπαλλήλου, ο οποίος παραπέμπεται στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο για το παράπτωμα της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του, περιορίζεται στο 75% των νομίμων αποδοχών του.

12. Με τις διατάξεις του άρθρου 105 παρ.3 του Υ.Κ., όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο πρώτο του ν. 4057/2012, για τη στέρηση του δικαιώματος απόληψης αποδοχών αργίας απαιτείτο η επιβολή στον πειθαρχικώς διωκόμενο υπάλληλο οποιασδήποτε πειθαρχικής ποινής, ενώ οι ίδιες ως άνω διατάξεις, όπως ήδη ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με την παράγραφο 6 του άρθρου 3 του ν. 4325/2015, ορίζουν ότι δεν δικαιούται αποδοχές αργίας ο υπάλληλος που τιμωρήθηκε πειθαρχικά μόνο με την ποινή της οριστικής παύσης. Η τυχόν καταβολή αποδοχών αργίας στην εν λόγω περίπτωση, παρά τη μη αναγνώριση εκ του νόμου δικαιώματος απόληψης τέτοιων αποδοχών, καθιστά τον υπάλληλο που τις έλαβε υπόχρεο επιστροφής τους, ως αχρεωστήτως καταβληθεισών. Η εν λόγω υποχρέωση επιστροφής των αποδοχών αυτών, βασιζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 904 του Α.Κ. και της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 96 του ν. 4270/2014, είναι αυτοτελής με την έννοια ότι δεν συνδέεται προς τη διαδικασία τυχόν απόδοσης κατά το άρθρο 105 παρ. 2 του Υ.Κ., ύστερα από σχετική κρίση του πειθαρχικού συμβουλίου, των αποδοχών του υπαλλήλου, στο σύνολό τους ή μέρους αυτών, οι οποίες παρακρατήθηκαν ενόσω ο υπάλληλος τελούσε σε κατάσταση αργίας. Είναι δε διάφορο το ζήτημα αν μετά την τήρηση, τόσο της διαδικασίας επιστροφής των ως άνω αποδοχών αργίας που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως κατά τη διάρκεια της αργίας, όσο και της διαδικασίας του πειθαρχικού συμβουλίου για την ενδεχόμενη επιστροφή στον υπάλληλο, κατά το άρθρο 105 παρ.2 του Υ.Κ., των αποδοχών που του παρακρατήθηκαν λόγω της αργίας, μπορεί να ανακύψει τυχόν ζήτημα συμψηφισμού των εκατέρωθεν απαιτήσεων μεταξύ του υπόχρεου υπαλλήλου και του φορέα καταβολής των αποδοχών του. Και τούτο, διότι το πειθαρχικό συμβούλιο

δεν έχει αρμοδιότητα, κατά την εξέταση, βάσει του άρθρου 105 παρ. 2 του Υ.Κ., της απόδοσης ή μη στον ενδιαφερόμενο υπάλληλο των αποδοχών που του παρακρατήθηκαν κατά τη διάρκεια της αργίας, να επιλαμβάνεται και ζητημάτων που σχετίζονται με αχρεωστήτως καταβληθείσες αποδοχές στον ίδιο υπάλληλο κατά τη διάρκεια της αργίας. Εκ τούτων παρέπεται ότι ο υπάλληλος, ο οποίος εισέπραξε αχρεωστήτως αποδοχές κατά τη διάρκεια που τελούσε σε κατάσταση αργίας, έχει υποχρέωση επιστροφής τους, ανεξαρτήτως από την έναρξη, την εξέλιξη ή την κατάληξη της διαδικασίας εξέτασης από το πειθαρχικό συμβούλιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 105 παρ. 2 του Υ.Κ., της επιστροφής ή μη στον ίδιο υπάλληλο των αποδοχών που του παρακρατήθηκαν κατά τη διάρκεια της αργίας.

13. Βάσει των προεκτιθεμένων πραγματικών δεδομένων και ενόψει των όσων γίνονται ανωτέρω ερμηνευτικώς δεκτά, στη διδόμενη περίπτωση η καταβολή στον υπόψη υπάλληλο αποδοχών αργίας για το χρονικό διάστημα από 18-12-2013 μέχρι 31-3-2014, κατά το οποίο ο εν λόγω υπάλληλος, με βάση τις τότε ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 105 παρ.3 του Υ.Κ., δεν είχε δικαίωμα απόληψης αποδοχών αργίας, λόγω της επιβολής εις βάρος του της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης για το παράπτωμα της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των υπηρεσιακών του καθηκόντων, καθιστά τον εν λόγω υπάλληλο υπόχρεο επιστροφής, των ληφθέντων σχετικώς ποσών, ως αχρεωστήτως καταβληθέντων, κατά τις διατάξεις των άρθρων 904 Α.Κ. και της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 96 του ν. 4270/2014. Συνακόλουθα, η αρμόδια υπηρεσία νομίμως αξιώνει την εκ μέρους του υπόχρεου υπαλλήλου επιστροφή των αποδοχών αργίας που του καταβλήθηκαν αχρεωστήτως για το ως άνω χρονικό διάστημα, τούτο δε ανεξαρτήτως αν εκκρεμεί ή όχι η διαδικασία εξέτασης από το οικείο πειθαρχικό συμβούλιο, κατά το άρθρο 105 παρ.2 του Υ.Κ., όπως ισχύει, του ζητήματος της τυχόν επιστροφής εν όλω ή εν μέρει των αποδοχών του ως άνω υπαλλήλου, οι οποίες παρακρατήθηκαν κατά τη διάρκεια παραμονής του σε αργία.

Απάντηση

14. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, στο ερώτημα που υποβλήθηκε αρμόζει, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, η απάντηση ότι η αρμόδια υπηρεσία σύννομα αναζητά την επιστροφή, ως αχρεωστήτως καταβληθέντων, των χρηματικών ποσών που καταβλήθηκαν μη νόμιμα στο δημόσιο υπάλληλο, που αναφέρεται στο

ιστορικό του ερωτήματος, ως αποδοχές αργίας κατά το χρονικό διάστημα από 18-12-2013 μέχρι 31-3-2014.

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 6 -2-2017

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Μεταξία Ανδροβιτσανέα

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Γεώργιος Γρυλωνάκης

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.